

Dette er en oversettelse av den fastsatte læreplanteksten. Læreplanen er fastsatt på Bokmål

Máhttodepartemeanta mearridan lálkaásahussan 01.07.2013

Gusto 01.08.2013 rájes

Gusto 31.07.2022 rádjái



utgått

## Ulbmil

Luonddudiedja lea ovdánan olbmuid diehtoáŋgirvuoda geažil ja min hálú geažil gávdnat vástádusaid min iežamet eksisteantss, eallima ja eallinvugiid birra ja min saji birra luonddus ja universsas ja lea nu oassin min kultuvrras.

Sámis bajásšaddet dálá mánát ja nuorat servodagas masa váikkuhit ja man báidnet árbevirolaš eallinvugiid ja oððaáigásaš diehtaga ja viiddis teknologiija gávnnaadeamit. Sámi árbemáhttu luonddu birra lea ollislaš jurddašeapmi ja áddejupmi, mas geavatlaš máhttu deattuhuvvo. Birget luonddus ja ávkkástallat luonddu jierpmálaččat ja bealuštahti láhkai leat móvssolaš sámi gálggat, ja máhttu oahpahuvvo buolvvas bulvii aktiiva searvama bokte. Luonddufágga galgá leat mielde dán oahpaheamis.

Luonddudiehtaga lágat ja teorijat leat girjás duohtavuođa modeallat, ja dát modeallat rivdet dahje ain ovdánahttojuvvoyit oðða dárkomiid, geahčaladdamiid ja fuomášumiid mielde. Dehálaš oassi luonddudiehtagis lea diehtit ahte luonddudiedja dađistaga ovdána, ja ahte dutkan ja oðða máhttu luonddudiehtaga ja teknologiija surrgiin mearkkašahti láhkai váikkuha servodatovdáneapmái ja eallinbirrasii.

Vaikko luonddudiedja lea ge juhkojuvvon máŋgga fágasuorgin nugo biologija, fysikkja ja kemija ja geofága, de lea ulbmilin ahte skuvlafágaa luonddufágaa sihke teorijas ja geavatlaččat doaibmá oktan ollislaš fágan.

Máhttu luonddu birra, luonddu ipmárdus ja vásáhusat luonddus sáhttet ovddidit dáhtu suodjalit luondduriggodagaid, gáhhttet biologalaš šláddjivuoda ja leat mielde ovddideamen guoddevaš ovdáneami. Dán oktavuođas lea sámiin ja eará eamiálbmogiin máhtolašvuhta luonddu hárrái, man lea dehálaš árvvusatnit. Seammás galgá luonddufágaa váikkuhit dasa ahte mánát ja nuorat ovdánahttet máhtu ja guottuid mat čájehit áddejumi luonddu, individa, teknologija, servodaga ja dutkama ovttasdoaibmama birra. Dát lea dehálaš vai áddejít iešguđetlágan luonddudiedjaš ja teknologalaš informašuvnna. Dat galgá addit vuodju searvat servodaga demokráhtalaš proseassaide.

Bargat iešguđetlágan áššečuołmmaiguin sihke praktikhalaččat ja teorehtalaččat laboratoriijain ja luonddus, lea dárbašlaš vai beassá ieš vásihit luonddudiedjaš metodaid ja jurddašanvugiid ja ovdánahttit máhtu daid birra. Dát sáhttá leat mielde ovdánahttimin hutkáivuoda, kritihkalaš návcçaid, rabasvuoda ja aktiiva searvama dilálašvuodáide main luonddufágalaš máhttu ja čehppodat adno. Iešguđetlágan oahppanbirrasat nugo gieddebarluonddus, geahčaladdan laboratoriijas ja museaid, dieđaguovddážiid ja ásahusaid galledeamit riggudahttet luonddufágaa oahpahusa ja láhçet dili imaštallamii, diehtoáŋgiruššamii ja liikomii. Gelbbolašvuhta áddet iešguđetlágan luonddudiedjaš teavsttaid, metodaid ja teknologalaš čövdosiid lea buorre vuodđun fidnofágalaš oahpuide, viidáset oahppamii ja eallinagi oahppamii sihke barggus ja astoáiggis.

## Fága válđooasit

Fága lea juhkojuvvon váldosurggiide maidda leat hábmejuvvon gelbbolašvuodamihttomearit. Válđooasit dievasmahttet guhett guoimmiset, ja daid ferte geahččat oktilaččat.

Fága lea oktasašfága joatkaoahpahusa buot oahpoprogrammaide. Oahpahus galgá danne dahkkot eanemus lági mielde relevántan ohppiide ja heivehuvvot iešguđet oahpoprogrammaide.

Luonddufágas leat gelbbolašvuodamihttomearit maŋjil vuodđoskuvlla 2., 4., 7. ja 10. jahkecehkiid ja maŋjil joatkaoahpahusa Jo1:ža studerenráhkkanahhti ja fidnofágalaš oahpoprogrammaid ja Jo3:ža oppalaš studerengelbbolašvuoda lasáhus.

### Válđooosiid bajilgovva:

Jahkeceahkki	Válđooasit					
1.-10.	Álggahalli	Olmmoš ja	Luonddu	Rumaš ja	Fenomenat	Teknologija ja

	dutki	luondu	girjáivuohta	dearvvašvuohat	ja ávdnasat	designa
Jo1 studerenráhkkanahitti oahppopprográmmat	Álggahalli dutki	Guoddevaš ovdáneapmi	Biepmus ja dearvvašvuohat	Suonjardeapmi ja radioaktivitehta	Boahtteáiggi energiija	Bioteknologija
Jo1 fidhofágalaš oahppopprográmmat	Álggahalli dutki	Guoddevaš ovdáneapmi	Biepmus ja dearvvašvuohat		Boahtteáiggi energiija	
Jo3 lasáhus oppalaš studerengelbbolašvuhtii	Álggahalli dutki	Guoddevaš ovdáneapmi		Suonjardeapmi ja radioaktivitehta	Boahtteáiggi energiija	Bioteknologija

### Álggahalli dutki

Luonddufágaoahpahusas ovdanboahtá luonddudieđa sihke buvttan mii čájeha máhtu mii mis dál lea, ja proseassan man vuodđun lea mo luonddudieđalaš máhttu huksejuvvo ja ásahuvvo. Proseassat leat hypotesaid hutkan, geahččaladdan, systemáhtalaš dárkomat, ságaškuššamat, kritikhalaš árvvoštallamat, ákkastallan, konklušuvnnaid vuodušteapmi ja gaskkustearpi. Álggahalli dutki galgá oahpahusas fuolahit dáid dimenšuvnnaid ja integrerejuvrot eará válodoosiide.

### Olmmoš ja luondu

Olmmoš ja luondu-vállooasis lea dan birra ahte olmmoš lea oassin luonddus ja ahte olbmo ovddasvástádus lea áimmahušsat luondu, sihke dálááiggis ja boahttevaš buolvvaide, sihke individa- ja servodatdásis. Viidáseappot leat guoddevaš ovdáneami eavttut dehálaččat. Dás lea guovddážis oažžut máhtu ja áddejumi das mo olmmoš sahttá ávkki atnit luonddus, muhto maiddái das mo olbmuid doaimmat váikkuhitlundui ja rievadit dan sihke báikkálaččat ja máilmimiidosáččat. Vállooassái gullá hárjáneapmi birget luonddus ja sámi ja eará eamiálbmogiid árbemáhtut.

### Luondu girjáivuohta

Guovddážis dán vállooasis lea ovdánahttit máhtu luondu birra ja hárjánit luondu girjáivuođa árvvus atnit. Máhttu ekovuogádaga biohtalaš ja abiohtalaš fáktoraid birra lea dehálaš áddet luondu ovttasdoaibmama. Dán oasis addá gieddebargu buori vuodu ovdánahttit máhtu ja guottuid.

Jo1-dásis leat vállooasis Olmmoš ja luondu ja Luondu girjáivuohta gohčoduvvon Guoddevaš ovdáneapmin govvidit mii vállooasis deattuhuvvo.

### Rumaš ja dearvvašvuohat

Vállooasi sisdoallu lea mo olbmo rumaš lea huksejuvpon, ja mo rumaš rievda ja váikkuhuvvo áiggi mielde. Máhttu das mo rupmaša iešguđet oasit doibmet ovttas lea dehálaš áddet mo eallinvoohki váikkuha rupmašii ja dearvvašvuhtii. Rumaš, dearvvašvuohat, eallinvoohki ja biebmodoallu leat ášshit mat dávja oidnojít mediain. Máhttu dáid áššiid birra ja máhttu kritikhalaččat árvvoštallat dieđuid dán hárrai lea dehálaš vai juohkehaš ieś sahttá ovddasvástádusa iežas rupmašis ja rumašlaš ja psyhkalaš dearvvašvuodas. Earáid árvvusatnin ja fuolahuhs leat maiddái dehálaččat dán oasis.

Jo1-dásis lea dát vállooassi gohčoduvvon biepmus ja dearvvašvuohtan govvidit mii vállooasis deattuhuvvo.

### Fenomenat ja ávdnasat

Vállooasis guorhallojuvvorit luonddufágalaš oktavuođat ja mo olmmoš lea oahppan ávkkástallat iešguđetlágan fenomenaid ja ávdnasaiid. Oasis guorahallet guovddáš osiid fysihkas, kemiijas ja geofágas. Dát čájeha mo ávdnasat leat huksejuvpon, mo dat reagerejít guđet guimmiideasetguin ja mo dat giedħallá guovddáš fenomenaid dego jiena, čuovgga, elektriskehta, magnetismma ja energiija. Min iežamet beaivvášvuogádat, eatnama sajádat, olggut máilmimiávus ja dutkan ja teknologija giedħallojuvvo maiddái.

Jo1-dásis lea dát vállooassi juhkkojuvvon ja gohčoduvvo energiija ja boahtteáigi ja suonjardeapmi ja radioaktivitehta govvidit mii vállooasis deattuhuvvo.

### Teknologija ja designa

Váldooasis lea sáhka plánet, ovdánahttit, ovdanbuktit ja árvvoštallat funkšuvnnalaš buktagiid. Luonddudiehtaga, teknologija ja guoddevaš ovdáneapmi ovttasdoibman lea guovddážis dán váldooasis. Teknologija ja designa lea mánggafágalaš fáddá luonddufágas, matematihkas ja duojis.

Jo1-dásis lea dát váldooassi gohčoduvvon bioteknologijian govvidit mii váldooasis deattuhuvvo.

## Diibmolohku

Tiibmalohku lea almmuhuvvon 60-minuhta ovttadahkan:

### MÁNÁIDCEAHKKI

1.–7. jahkeceahkit: 328 tiimma

### NUORAIDCEAHKKI

8.–10. jahkeceahkit: 249 tiimma (256 tiimma sidjiide geat čađahit 10. jahkeceahki 2013/2014)

### STUDERENRÁHKKANAHTTI OAHPOPROGRÁMMAT

Jo1: 140 tiimma

### FIDNOFÁGALAŠ OAHPOPROGRÁMMAT

Jo1: 56 tiimma

### LASÁHUS STUDERENGELBBOLAŠVUHTII FIDNOFÁGALAŠ OAHPOPROGRÁMMMAIN

Jo3: 84 tiimma

## Vuođđogálgat

Vuođđogálgat leat integrerejuvvon gelbbolašvuođamihtomeriide gos dat leat mielde ovdánahttimin fágagelbbolašvuođa ja leat maid oassin das. Luonddufágas áddejuvvojtu vuođđogálgat ná:

*Njálmmálaš gálgat luonddufágas leat guldalit, hállat ja ságastallat čilget, juohkit ja ovdánahttit máhtu luonddufágalaš sisdoaluin mii guoská dárkomiidda ja vásáhusaide. Dát mielldisbuktá geavahit luonddufágalaš doahpagiid gaskkustit máhtu, sátnádit gažaldagaid, ákkastallamiid ja čilgehusaid. Dasto mearkkaša heivehit ovdanbuktinvugiid, doahpagiid ja ovdamearkkaid ulbmiliidda ja vuostáiváldiide.*

*Njálmmálaš gálgaid ovdánahttii luonddufágas lea guldalit ja ságastallat vásáhusaid ja dárkomiid ja máhttit ovdanbuktit ja ságaškuššat eanet ahte eanet kompleaksa fáttáid. Dát mearkkaša máhttit dađistaga eanet geavahit luonddufágalaš doahpagiid ovdanbuktit áddejumi, iežas árvvoštallamiid ja searvat fágalaš digaštallamiidda.*

*Máhttit čállit luonddufágas lea geavahit luonddufágalaš teakstašájnjeriid sátnádit gažaldagaid ja hypotesaid, čállit plánaid ja čilgehusaid, buohtastahttit ja árvvoštallat dieđuid ja geavahit gálduid ulbmillačcat. Dát mearkkaša maiddái válldahit dárkomiid ja vásáhusaid, buohtastahttit dieđuid, ákkastit oaiviliid ja rapporteret gieddebargguin, geahččaladdamiin ja teknologalaš ovddidanproseassain.*

*Čállinproseassa teavsttaid plánemis gitta giedđahallamii ja ovdanbuktimii mearkkaša ulbmiliidda ja vuostáiváldai heivehuvvon luonddufágalaš doahpagiid, govvoisiid ja symbolaid geavaheami.*

*Čállingálgaid ovdánahttii luonddufágas álgá álkes ovdanbuktinvugiid geavaheamis ja dađistaga*

ovdána deaivileabbo luonddufágalaš doahpagiid, symbolaid, grafihka ja ákkastallamiid geavaheapmái. Dát mearkkaša máhttit čálit dađistaga eanet kompleaks taevsttaid maid vuodđun lea kritikhalaš ja viiddis gáldogeavaheapmi mii lea heivehuvvon ulbmiliidda ja vuostáiváldái.

*Máhttit lohkat luonddufágas lea áddet ja geavahit luonddufágalaš doahpagiid, symbolaid, govvosiid ja ákkastallamiid ulbmillaš barggu bokte luonddufágalaš teavsttaiguin. Dát mearkkaša máhttit identifiseret, dulkot ja geavahit dieđuid ovttastuvvon teavsttain girjjiin, áviissain, rávačállosiin, njuolggadusain, gihppagiin ja digitála gálduin. Lohkan luonddufágas fátmasta kritikhalaččat árvoštallat mo dieđuid ovdanbuktit ja geavahit ákkastallamiin, ee. máhttit earuhit dieđuid, navdimiid, čuočuhusaid, hypotesaid ja konklušuvnnaid. Lohkangálga ovdánahttin luonddufágas vuolgá ovdanbukton dieđuid gávdnamis ja geavaheamis álkes teavsttain ja ovdána áddet teavsttaid main leat eanet ahte eanet fágadoahpagat, symbolat, govvosat, tabeallat ja implisihtta dieđut. Gáibádus máhttit kritikhalaččat lohkat ja máhttit identifiseret relevánta dieđuid ja árvoštallat gálduid jáhkehahttivuoda stuorru, das ahte máhttit geavahit láhčojuvpon gálduid dasa ahte máhttit viežzat ja buohtastahttit iešguđet gálduid dieđuid ja árvoštallat relevánssá.*

*Máhttit rehkenastit luonddufágas lea viežzat, gieđahallat ja ovdanbuktit tállamateriálaid. Dát mearkkaša geavahit doahpagiid, mihtidanreidduid, mihtidanovttadagaid, hámuid ja grafihka. Rehkenastin luonddufágas lea maiddái máhttit buohtastahttit, árvoštallat ja ákkastallat meroštallamiid, bohtosiid ja ovdanbuktimiid gustovašvuoda. Rehkenastingálgaaid ovdánahttin luonddufágas álgá álkes lohkan- ja klassifiserenmetodaid geavaheami máhttimis ja ovdána máhttit árvoštallat metodaid, doahpagiid, hámuid ja mihtidanreidduid válljemiid. Dasto mearkkaša dát máhttit dađistaga dahkat váddásat ovdanbuktimiid ja árvoštallamiid ja geavahit rehkenastima fágalaš ákkastallamis.*

*Digitála gálggat luonddufágas leat geavahit digitála reaiđuid suokkardit, registreret, meroštallat, visualiseret, duođašit ja almmuhit iežas ja earáid dutkamiid, geahččaladdamiid ja gieddebargguid dieđuid. Dát mielldisbuktá maiddái geavahit ohcanreidduid, hálddašit ohcanstrategijaid ja kritikhalaččat árvoštallat gálduid ja válljet relevánta dieđuid luonddufágalaš fáttáid birra. Digitála gálggaid ovdánahttin luonddufágas lea máhttit geavahit digitála reaiđuid eanet ahte eanet čájehan dihtii iešheanalášvuoda ja árvoštallannávccaid válljedettiin ja geavahettiin digitála gálduid, reaiđuid, mediaid ja dieđuid.*

## Gelbbolašvuodđamihttomearit

### Álggahalli dutki

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- áiccuid bokte suokkardallat málmmi lagašbirrasis
- váld dahit, illustreret ja ságastallat iežas dárkomiid geahččaladdamiin ja luonddus
- dovdát váralaš ávdnasiid ja váralaš čuovgagaid váruhansymbolaid

### Olmmoš ja luondu

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čađahit doaimmaid luonddus oahppan dihtii luondu birra, ságastallat manne dát lea dehálaš, ja smiehttat olbmo sajádaga birra luonddus
- ságastallat elliid birra ja olbmuid ja elliid gaskavuođaid birra ja olbmo ovddasvástádusa birra čábbát meannudit elliiggin, earret eará sámi máidnasiid ja mitalusaid vuodul
- geavahit dárkomiid váld dahit jagiáiggiid sámi ja norgga árbvierus, ja mitalit mo sámi mánnnonamahusat váld dahit luonddufenomenaid ja ságastallat mo gárvodit dálkki, siivvu ja jagiáiggi mielde

## Luonduu girjáivuohta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- dovdát ja váld dahit muhtun šaddo- ja eallišlájaid lagašbirrasis ja sirret daid

## Rumaš ja dearvvašvuohta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

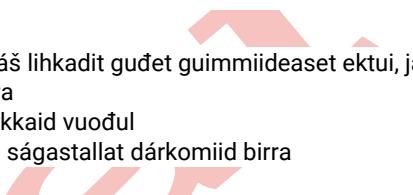
- namahit ja váld dahit olbmo rupmašis muhtun olgguldas ja siskkáldas osiid doaimmaid
- ságastallat iežas ja earáid rupmaša rájáid bidjama, áddejumi ja árvvusatnima birra
- váld dahit áiccuid ja ságastallat daid birra ja geavahit daid dihtomielalaččat doaimmain olgun ja siste



## Fenomenat ja ávdnasat

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- váld dahit ja illustreret mo eana, mánnu ja beaivváš lihkadir guđet guimmiideaset ektui, ja mualit jagiáiggiid, jándora ja mánnomuttuid birra
- váld dahit ja sirret ávdnaasiid oinnolaš dovdomearkkaid vuodul
- čađahit geahččaladdamiid čáziin ja čuovggain ja ságastallat dárdomiid birra



## Teknologiija ja designa

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- ráhkadir áđaid mat sahttet lihkadir čázi dahje áimmu vehkiin, ja ságastallat mo dat doibmet
- ráhkadir áđaid mat geavahit čuovgga reflektferema, ja ságastallat mo dat doibmet



## Álggahalli dutki

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- geavahit luonduufágalaš doahpagiid váld dahit ja ovdanbuktit iežas dárdomiid, evttohit vejolaš čilgehusaid dasa maid lea dáron ja ságastallat daid birra
- geavahit mihtidanreaiduid, systematiseret dieđuid, árvvoštallat leat go bohtosat govttolacčat, ja ovdanbuktit daid digitála reaidduigun dahje daid haga
- čállit rapportaid ja váldahusaid ja ráhkadir álkes digitála ovttastuvvon teavsttaid
- háhkät ja gieđahallat dieđuid iešguđet gálduid luonduufágalaš fáttáid birra ja almmuhit gálduid

## Olmmoš ja luondu

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- searvat doaimmaide main olmmoš viežzá riggodagaid luonddus, ja ságastallat das mo riggodagaid ávkkástallet
- váld dahit maid sahttá dahkat gáhttet luonduu lagašbirrasis, ja ákkastallat fuolalaš láhttema ovdii ja vádjolit fuolalaččat luonddus

## Luonduu girjáivuohta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- ságastallat muhtun šaddo- ja eallišlájaid eallingearddi birra ja buohtastahttit daid
- válldahit muhtun nálihuvvan eallijoavkuid eallinvuogi čohkkedettiin ja systematiseredettiin iešguđet gálduid dieđuid
- muičit elliid birra, digaštallat elliid birgejumi birra ja earuhit oaiviliid ja fakta
- guorahallat biologalaš eanaiduvvama ja válldahit luonduu birrajođu
- sirret doabbariid ja digaštallat manne doapparsirren lea dehálaš

## Rumaš ja dearvašvuohota

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- válldahit válđobelii das mo olbmorumaš lea huksejuvvon
- válldahit suolbmudanvuogádaga ja selvehit mo dat doaibmá
- válldahit dákterrikki ja dehkiid ja selvehit mo rumaš sáhttá lihkadir
- geavahit dieđuid gihppagiin ja digitála teavsttain válldahit dáblaš dávdda ja mo dan sáhttá eastadit, ja čilget manin mii boahkuhit muhtun dávddaid vuostá
- dárkot ja válldahit mo rumaš reagere iešguđet dilálašvuodain, ja ságastallat iešguđet dovddolaš reakšuvnnaid birra ja fysalaš ja psyhkalaš dearvašvuoda oktavuođa birra

## Fenomenat ja ávdnasat

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- ráhkadir digitála ovttastuvvon teavstta muhtun planehtaid birra min beaivvášvuogádagas dieđuid háhkama ja gálduid almmuheami bokte
- čađahit geahččaladdamiid mat čájehit ahte ávdnasiin ja ávnasseaguhusain sáhttet iešvuodat rievdat go daid iešguđet láhkai váikkuha
- suokkardit áibmo- ja jietnafenomenaid, válldahit dárkomiid ja evttohit čilgehusaid
- registeret ja válldahit iežas dálkedárkomiid, mihtidit temperaturvra ja njuoskkádaga ja ovdanbuktit bohtosiid gráfalaččat ja ságastallat dálkemearkkaid ja mearkabeivviid birra
- dovdát ja namuhit muhtun nástegovaid, ságastallat mo olmmoš sáhttá dádjadir nástegovaid mielde
- dárkot guovssahasaid ja eará albmfenomenaid ja muičit daid birra, ja muičit myhtaid ja máidnasiid mat gusket nástealbmái ja guovssahasaise sámi árbvierus ja buohtastahttit daid eará árbvieruigui

## Teknologija ja designa

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- plánet, hukset ja iskat álkes huksehusmodeallaid ja govaiguin ja illustrašuvnnaiguin duođaštit proseassa ideas gitta gárvves buktagii
- válldahit konstrukšuvnnaid ja digaštallat manne muhtun konstrukšuvnnat leat stargaseappot ja nannoseappot go earát
- dovdát ja válldahit iešguđet huksehusaid guoddi struktuvrraid lagašbirrasis

## Álggahalli dutki

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- sátnádit luonduufágalaš gažaldagaid áššis mas oahppi háliida eambbo diehtit, evttohit vejolaš čilgehusaid, ráhkadir plána ja čađahit iskkadeami
- ságastallat das manne luonddudiehtagis lea dehálaš ráhkadir ja iskat hypotesaid systemáhtalaš dárkomiid ja geahččaladdamiid bokte, ja manne lea dehálaš buohtastahttit bohtosiid
- geavahit digitála veahkkeneavvuid geahččaladdanbarggus ja gieddebarggus
- gávdnat ja gieđahallat luonduufágalaš dieđuid teavsttain iešguđet median ja ráhkadir ovdanbuktima

- lohkat ja áddet beaivválaš buktagiid váruhanmerkemiid

## Olmmoš ja luondu

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- plánet geavahit ja ávkkástallat luondduriggodagaid, ságastallat šlájaid birra mat ávkkástallojuvvorit, bargguid doaimmaheami birra mánnomuttuid ja eará luondu fenomenaid ektui ja buohtastahtit daid eará sámi servodagaid árbevieruigin
- selvehit mo diehtu elliid ja lottiid láhttema birra geavahuvvo bivddus, guolásteamis ja boazodoalus ja ságaškušsat čuołmmaid min fuođđoresurssaid ávkkástallama oktavuodas
- mualit eará eamiálbmogiid luondduriggodatgeavaheami birra

## Luondu girjáivuohta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- plánet ja čađahit iskkademiid unnimusat ovta luonduguovllus, registeret dárkomiiid ja systematiseret bohtosiid
- iskkadit ja váld dahit lieđdešattuid ja čilget iešguđet šaddoosiid doaimma teavsttaiguin ja illustrašuvnnaiguin
- iskkadit ja váld dahit muhtun faktoriid mat váikkuhit siepmansaddui ja šattuid šaddamii
- váld dahit soames šaddo-, guoppar- ja eallišlájaid dovdomearkkaid ja ordnet daid systemáhtalačcat

## Rumaš ja dearvvašvuohta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- váld dahit olbmorupmaša ahtanuššama sahkaneamis rávisolbmui
- váld dahit mii dáhpáhuvvá pubertehta áiggis ja ságastallat iešguđetlágan sohkabealidentitehtaid birra ja iešguđetlágan seksuálalaš gessomiid birra
- váld dahit váibmo- ja geahpesvuogádaga váldobeliid ja makkár doaibma das lea rupmašis
- čilget mo rumaš ieš suddje dávdda vuostá, ja mo eastadir ja dikšut infekšuvdnadávddaid
- čohkhet dieđuid ja loguid, ja digaštallat dearvvašvuodavahágiid birra mat sáhttet boahit iešguđetlágan gárihuhttinávdnsaid geavaheami geažil

## Fenomenat ja ávdnasat

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- geavahit animašuvnnaid ja eará modeallaid váld dahit planehtaid ja mánu lihkadeami, ja čilget jagiáiggiid ja mánnomuttuid šaddama
- váld dahit mo muhtun minerálat ja bákteslájat leat šaddan, ja iskat muhtun šlájaid mat leat lagašbirrasis
- selvehit muhtun energijagálduid geavaheami ovdal ja dál, ja háhkat dieđuid ja statistihka iešguđet gálduin váld dahit energijageavaheami vejolaš birasváikkuhusaid báikkálačcat ja máilmiviidošačcat ja digaštallat daid
- čilget dálkkádat-doahpaga, dovdat muhtun sivaid dálkkádatrievdadusaide ja iskat ja registeret ekstremadálkki váikkuhusaid
- iskat fenomenaid jienä, gulu ja rieja hárrái, digaštallat dárkomiiid ja čilget mo jietna sáhttá bilidit gulu
- čađahit iskkademiid magnetismmain ja elektriskehtain ja čilget ja ovdanbuktit bohtosiid
- váld dahit gássaid, njalbbiid ja čoahkkeávdnsaid guovddášiešvuođaid ja muddomolsašuddamiid partihkalmodealla bokte
- atoma- ja molekyladoahpagiigun čilget mo ávdnasat leat huksejuvpon ja mo ávdnasat sáhttet nuppástuvvat

- čađahit geahččaladdamiid iešguđetlágan kemijalaš reakšuvnnaiguin ja válldahit mii daid dovdomearka lea

## Teknologiija ja designa

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- plánet, hukset ja iskat mekánalaš stohkosiid ja čilget mekánalaš sirdásemiid prinsihpaid
- plánet, ráhkadit ja iskat ovttageardánis buktagiid mat geavahit elektrihkalaš energija, ja máinnustit gárves buktaga
- válldahit buktaga eallingearddi ja digaštallat man muddui buvtta soahpá oktii guoddevaš ovdánemii

## Álggahalli dutki

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- sátnádit iskkahahti hypotesaid, plánet ja iskat daid ja digaštallat dárkomiid ja bohtosiid raporttas
- háhkat ja gieđahallat luonddufágalaš dieđuid, meroštallat ja ovdanbuktit bohtosiid gráfalaččat
- čállit čilgejeaddji ja ákkastalli teavsttaid mat čujuhit relevánta gálduide, árvvoštallat iežas ja earáid teavsttaid kvalitehta ja dárkkistit teavsttaid
- čilget manne lea dehálaš ohcat oktavuođaid sivaa ja váikkuhusaid gaskka ja čilget manne ákkastallan, májggaoaivilvuota ja almmuheapmi leat dehálaččat luonddudiehtagis
- identifiseret luonddufágalaš ákkaid, faktaid ja čuoččuhusaid áviissaid, gihppagiid ja eará mediaid teavsttain ja grafihkain, ja árvvoštallat sisdoalu kritihkalaččat
- čuovvut sihkkarvuodadoaibmabijuid mat leat válldahallon DBS-rutiinnain (HMS) ja riskaárvoštallamiin

## Olmmoš ja luondu

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- praktihkalaš searvama bokte čájehit ja selvehit mo birget luonddus jierpmálaš ja bealuštahti láhkai
- dárkot ja buktit ovdamearkkaid dasa mo olbmuid doaimmat leat váikkuhan dihto luondduguvlui, iskat iešguđet berošeaddjijoavkkuid oainnuid váikkuhussii ja árvalit doaimmaid mat sáhttet gáhttet luonddu boahttevaš buolvvaide
- geavahit sámegiel doahpagiid čilget iežas dárkomiid muohttaga ja siivvu hárrái, ja ságastallat manne diehtu muohttaga ja siivvu birra leat erenoamáš dehálaččat dorvvolas vágjoleamis ja árbevirolaš ealáhusdoaimmas

## Luondu girjáivuhta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čilget evolušuvdnateorija váldobeliid ja selvehit dárkomiid mat dorjot dán teorija
- válldahit ealli- ja šaddoseallaid huksehusa ja čilget fotosyntesa ja seallaheakkadeami váldobeliid
- selvehit seallajuohkáseami ja genehtalaš variašuvnnaid ja árbbi
- čilget váldobeliid teorijain das mo máilbmi rievda ja lea rievda áiggiid mielde, ja čilget dáid teorijaid duogáža
- iskat ja registeret biohtalaš ja abiohtalaš fáktoriid ekovuogádagas lagašbirrasis ja čilget dáid fáktoriid oktavuođaid

## Rumaš ja dearvvašvuohta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- válldahit nearvavuogágada ja hormonavuogágada ja čilget mo dat stivrejít rupmaša proseassaid
- válldahit oanehaččat ogi šaddama ja mo máná riegádeapmi dáhpáhuvvá
- sátnádit ja ságaškuššat čuolmmaid mat gusket seksualitehtii, seksuálalaš gessomiidda, sohkabealidentitehtii, rájáid bidjamii ja árvvusatnimii, seksuálalaš njoammudávddaide, prevenšuvdnii ja abortii
- čilget mo iežas eallinlhki sáhttá váikkuhit dearvvašvuhtii, dásá gullá guoiradeapmi ja borranváttut, buohtastahttit iešguđet gálduid dieđuid, digaštallat mo dearvvašvuodavahágiid sáhttá eastadit
- buktit ovdamearkkaid sámi ja eará álbmotmedisiidnii ja digaštallat molssaevttolaš medisiinna ja skuvlamedisiinna erohusa



## Fenomenat ja ávdnasat

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*



- válldahit universsa ja iešguđet teorijaid dasa mo universa lea ovdánan
- čilget mo jagiággit šaddet, gos ja manne lea gaskajabeaivváš ja skábma
- iskat fáttá máilmmiávvosa suokkardeamis, ja buohtastahttit ja ovdanbuktit iešguđet gálduid dieđuid
- válldahit vuodđoávdnasiid ja ovttatusaid iešvuodáid periodavuogágada geavahemiin
- iskat soames dábálaš ávdnasiid kemijalaš iešvuodáid ja dahkat ovttageardánis meroštallamiid mat gusket luvvadusaaid lávudeapmái
- iskat ja klassifiseret čielga ávdnasiid ja ávnناسseaguhusaid luvvilvođa čázis, bulešvuodá ja suvrra ja básalaš iešvuodáid mielede
- plánet ja čađahit geahččaladdamiid duođaštanreakšuvnnaiguin, sirret ávdnasiid seaguhusain ja analyseret amas ávdnsa
- iskat hydrokarbonaid, alkoholaid, karboksylsuvrriid ja karbohydráhtaid, válldahit ávdnasiid ja addit ovdamearkkaid buvttadanvugiide ja geavahanvugiide
- čilget mo álgoviđaolju ja luonddugássa leat šaddan
- geavahit elrávdrni-, gealdu-, resistánsa-, efeakta- ja indukšuvdna-doahpagiid čilget geahččaladdanbohtosiid rávdnejebíriiguin
- čilget mo mii sáhttit buvttadit elektrikhalaš energija ođasmuvvi ja ođasmuvakeahthes energijijagálđuin, ja digaštallat makkár birasváikkhuhusat šaddet iešguđet energijjabvttadanvugiin
- selvehit leaktu- ja akselerašuvdna-doahpagiid, mihtidit sturrodagaid ovttageardánis veahkkeneavvuiguin ja addit ovdamearkkaid dasa mo fápmu lea čadnon akselerašuvdnii
- čađahit geahččaladdamiid ja ovttageardánis meroštallamiid barggu, energija ja efeavta hárrai
- selvehit mo johtolatsihkkarastinbiergasat eastadit ja unnidit vahágiid bárttiin ja lihkohisvuodain
- čađahit geahččaladdamiid čuovgga, oainnu ja ivnniid hárrai, ja válldahit ja čilget bohtosiid

## Teknologija ja designa

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- gáibádusmearráusaid vuodul ráhkadir buktagiid, ja árvvoštallat buktaga funktionalitehta, geavahanmuni ja eallingearddi guoddevaš ovdáneami ektui
- iskat ja válldahit dakkár ávdnasiid iešvuodáid mat adnojít buvttadanproseassas, ja árvvoštallat ávnناسgeavaheami birasgáhttema ektui
- válldahit elektrovnnaš gulahallanvuogágada, čilget mo dieđut sirdásit sáddejeaddjis vuostáiváldái, ja selvehit positiivvalaš ja negatiivvalaš váikkhuhusaid

## Álggahalli dutki

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- plánet ja čađahit iešguđetlágan iskkademiid mas identifiserejít variábeliid, háhkat ja giedžahallat dieđuid ja čálít rapporta mas digaštallá mihtidaneahpesihkaruođa ja árvvoštallá vejolaš boasttugálduid
- earuhit bohtosiid ja čuoččuhusaid ja digaštallat metodaid ja iežas ja earáid dieđuid ovdanbuktimja dulkomiid kvalitehta
- ságaškušsat áigeguovdilis luonddufágalaš čuolmmaid maid vuođđun leat praktikalaš iskkadeamit dahje systematiserejuvvon dieđut iešguđet gálduin
- geavahit ovttageardánis datasimuleremiiid dahje animašuvnnaid illustreren dihtii ja čilgen dihtii luonddufágalaš fenomenaid ja iskat hypothesesaid
- digaštallat ovttaláganvuodaid ja erohusaid das mo árbediehtu ja dieđalaš diehtu luonddu birra ásahuvvo ja gaskkustuvvo

## Guoddevaš ovdáneapmi

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*



- selvehit guoddevaš ovdáneapmi-doahpaga
- iskat ja váldahit ekovuogádaga suksešuvdnaproseassaid
- selvehit faktoriid mat váikkuhit populašuvnna sturrodahkii ja addit ovdamarkkaid dasa mo flora ja fauna leat rievdan davviguovluin
- kártet iežas geavaheaddjiválljemiid ja ákkastit fágalaččat ja ehtalaččat iežas geavaheaddjiválljemiid mat sáhttet ovddidit guoddevaš geavaheaddjiminstara
- iskat báikkálaš ja málmmiviidosaš beroštušvuostálasvuodaid mat gusket birasáššiide ja hálldašeapmái, ja ságaškušsat makkár váikkuhusat dáin vuostálasvuodain sáhttet leat báikkálaš álbmogii, sápmelaččaide ja eará eamiálbmogiidda ja málmmiservodahkii



## Biepmus ja dearvašvuohota

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*



- váldahit deháleamos energija addi biepmusávdnasiid, daid kemijalaš dovdomearkkaid ja ákkastit manne dat leat dehálaččat rupmašii
- addit ovdamarkkaid vitamiinnaide, minerálaide ja binnánašávdnasiide maid rumaš dárbaša, ja mo sáhttá olmmoš sihkkarastit mánjgabéalat biebmodoalu
- ovttageardánit kemijalaččat čájehit biepmuid biepmusávdnasiid ja selvehit dárkomiiid
- čilget deháleamos energija addi biepmusávdnasiid suolbmudeami, fievrídeami ja nuppástuvvama rupmašis
- selvehit muhtun kosmehtalaš buktagiid válđoávdnasiid ja ieš ráhkadir dakkár buktaga oktan gálvodieđuiquin
- ságaškušsat áššiid guoiradeami, borranváttuid ja hárjehallama hárrá, ja mo eallinlháki váikkuha dearvašvuhpii



## Bioteknologija

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čilget proteiđnasyntesa genehtalaš koda ja váldobeliiid ja addit ovdamarkka mo árbi ja biras ovttasdoibmaba
- čilget nálleseaguhus- ja genamodifiseren-doahpagiid ja addit ovdamarkkaid mo bioteknologija geavahuvvo modifiseret šattuid ja elliid iešvuodaid
- addit bajlgova das mo bioteknologija iešguđet láhkai geavahuvvo medisiinnalaččat ja digaštallat dákkár geavaheami vejolašvuodaid ja hástalusaid
- buohtastahttit ákkaid geavahit bioteknologija ja ságaškušsat fágalaš ja ehtalaš čuolmmaid dáid hárrá

## Suonjardeapmi ja radioaktivitehta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čilget mo guovssahasat šaddet, ja addit ovdamearkkaid dasa mo Norga lea leamaš ja ain lea dehálaš riika dán suorggi dutkamis
- čilget ozongearddi mearkkašumi beaivváža suonjardeami hárrái
- čilget mii šaddoviessobeaktu lea ja selvehit mo olbmuid doaimmat rievadit energijabalánssa atmosfearas
- selvehit muhtun vejolaš váikkuhusaid lassánan šaddoviessobeavttus árktaš guovlluin ja vuolleguovlluin ja ságaškušsat ovta áigeguovdilis dálkkádatdoaibmabiju
- čađahit geahččaladdamiid radioaktivitehtain, beallidanáiggiin ja duogášsuonjardemiin, čilget fenomenaid ja dahkat ovttageardánis meroštallamiid
- váld dahit iešguđetlágan ioniserejeaddji suonjardeami dovdomearkkaid ja addit ovdamearkkaid dasa mo dat ávkkástallojuvvot teknihkalaš ja medisiinnalaš anus
- čilget mo elektromagnehtalaš suonjardeapmi máilmomiávvosis sáhttá dulkjuvvot ja addit dieđuid máilmomiávvosa birra

## Boahtteáiggi energiija

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čađahit geahččaladdamiid beaivvášeallaiguin, beaivvásháhpohalliiguin ja liggenpumppaiguin, čilget doaibmavuogi válđobeliid ja dahkat ovttageardánis meroštallamiid doaibmagrádas
- čilget mat redoksreakšuvnnat leat, čađahit geahččaladdamiid main lea boaldin, galvaniserejuvvon elemeanta ja elektrolysa ja selvehit bohtosiid
- váld dahit muhtun dábálaš báhtteriid ja boalddusseallaid doaibmavuogi ja mo dat geavahuvvojt
- selvehit mo biomássa iešguđet láhkai geavahuvvo energijagáldun
- selvehit energijagálduid ja energijaguoddiid ja relevánta boahtteáigge energijaguoddi erohusa

## Álggahalli dutki

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- plánet ja čađahit iešguđetlágan iskkademiid mas identifiserejti variábeliid, hákhat ja giedħahallat dieđuid ja čállit rapporta mas digaštallá mihtidaneahpesihkarvuða ja árvvoštallá vejolaš boasttugálduid

## Guoddevaš ovdáneapmi

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- selvehit guoddevaš ovdáneapmi-doahpaga
- selvehit faktoriid mat váikkuhit populašvnna storrodahkii ja addit ovdamearkkaid dasa mo flora ja fauna leat rievdan davviguovlluin
- kártet iežas geavaheaddjiválljemiid ja ákkastit fágalaččat ja ehtalaččat iežas geavaheaddjiválljemiid mat sáhttet ovddidit guoddevaš geavaheaddjiminstara
- iskat báikkálaš ja máilmimiidosaš beroštusvuostálasvuodaid mat gusket birasáššiide ja hálldašeapmái, ja ságaškušsat makkár váikkuhusat dán vuostálasvuodain sáhttet leat báikkálaš álbmogii, sápmelaččaide ja eará eamiálbmogiidda ja máilmmiservodahkii

## Biepmus ja dearvvašvuohda

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- váld dahit deháleamos energija addi biepmusávdnasiid, daid kemijalaš dovdomearkkaid ja ákkastit manne dat leat dehálaččat rupmašii
- addit ovdamearkkaid vitamiinnaide, minerálaide ja binnánašávdnasiide maid rumaš dárbaša, ja mo sáhttá olmmoš sihkkarastit máŋgabéalat biebmodoalu
- ovttageardánit kemijalaččat čájehit biepmuid biepmusávdnasiid ja selvehit dárkomiid
- čilget deháleamos energija addi biepmusávdnasiid suolbmudeami, fievrídeami ja nuppástuvvama rupmašis

- selvehit muhtun kosmehtalaš buktagiid válđoávdnasiid ja ieš ráhkadit dakkár buktaga oktan gálvodiedžiguin
- ságaškušsat áššiid guoiradeami, borranváttuid ja hárjehallama hárrái, ja mo eallinlháki váikkuha dearvvašvuhtii

## Boahtteáiggi energiija

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čađahit geahččaladdamiid beaivvášeallaiguin, beaivvásháhpohalliiguin ja liggenpumppaiguin, čilget doaibmavuogi válđobeliiid ja dahkat ovttageardánis meroštallamiid doaibmagrádas
- selvehit mo biomásssa iešguđet láhkai geavahuvvo energijagáldun

## Álggahalli dutki

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- earuhit bohtosiid ja čuoččuhusaid ja digaštallat metodaid ja iežas ja earáid dieđuid ovdanbuktiima ja dulkomiiid kvalitehta
- ságaškušsat áigeguovdilis luondufágalaš čuołmmaid maid vuodđun leat praktikhalaš iskkadeamit dahje systematiserejuvvon dieđut iešguđet gálduin
- geavahit ovttageardánis datasimuleremiid dahje animašuvnnaid illustreren dihtii ja čilgen dihtii luondufágalaš fenomenaid ja iskat hypotesaid
- digaštallat ovttaláganvuodjaid ja erohusaid das mo árbediehtu ja dieđalaš diehtu luondu birra ásahuvvo ja gaskkustuvvo

## Luondu girjáivuhta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- iskat ja váld dahit ekovuogádaga suksešuvdnaproseassaid

## Teknologija ja designa

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čilget proteidnsyntesa genehtalaš koda ja válđobeliiid ja addit ovdamearkka mo árbi ja biras ovttasdoaibmaba
- čilget nálleseaguhus- ja genamodifiseren-doahpagiid ja addit ovdamearkkaid mo bioteknologija geavahuvvo modifiseret šattuid ja elliid iešvuodjaid
- addit bajilgova das mo bioteknologija iešguđet láhkai geavahuvvo medisiinnalaččat ja digaštallat dákkár geavaheami vejolašvuodjaid ja hástalusaid
- buohtastahttit ákkaid geavahit bioteknologija ja ságaškušsat fágalaš ja ehtalaš čuołmmaid dáid hárrái

## Suonjardeapmi ja radioaktivitehta

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čilget mo guovssahasat šaddet, ja addit ovdamearkkaid dasa mo Norga lea leamaš ja ain lea dehálaš riika dán suorggi dutkamis
- čilget ozongearddi mearkkašumi beaivváža suonjardeami hárrái
- čilget mii šaddoviessobeaktu lea ja selvehit mo olbmuid doaimmat rievadait energijabalánssa atmosfearas
- selvehit muhtun vejolaš váikkuhusaid lassánan šaddoviessobeavtus árktaš guovlluin ja vuolleguovlluin ja ságaškušsat ovta áigeguovdilis dálkádatdoaibmabiju

- čađahit geahččaladdamiid radioaktivitehtain, beallidanáiggiin ja duogášsuonjardemiin, čilget fenomenaid ja dahkat ovttageardánis meroštallamiid
- váld dahit iešguđetlágan ioniserejeaddji suonjardeami dovdomearkkaid ja addit ovdamearkkaid dasa mo dat ávkkástallojuvvot teknihkalaš ja medisiinnalaš anus
- čilget mo elektromagnehtalaš suonjardeapmi máilmomiávvosis sáhttá dulkojuvvot ja addit dieđuid máilmomiávvosa birra

## Boahtteáiggi energiija

*Oahpahusa mihttomearri lea ahte oahppi galgá máhttit*

- čilget mat redoksreakšuvnnat leat, čađahit geahččaladdamiid main lea boaldin, galvaniserejuvvon elemeanta ja elektrolysa ja selvehit bohtosiid
- váld dahit muhtun dábalaš báhtteriid ja boalddusseallaid doaibmavuogi ja mo dat geavahuvvojít
- selvehit mo biomássa iešguđet láhkai geavahuvvo energijagáldun

## Árvvoštallan fágas

Loahppaárvoštallama mearrádusat:

### Oppalašárvosáni árvvoštallan

Jahkeceahkki	Ortnet
10. jahkeceahkki	Oahppit galget oažžut ovta oppalašárvosáni.
Jo1 fidnofágalaš oahppoprogámmat	
Jo1 studerenráhkkanahhti oahppoprogámmat	Oahppit galget oažžut ovta oppalašárvosáni.
Jo3 lasáhus oppalaš studerengelbbolašvuhtii	

### Eksámen ohppiide

Jahkeceahkki	Ortnet
10. jahkeceahkki	Oahppit sáhttet vuorbáduvvot njálmmálaš eksámenii. Eksámen galgá čađahuvvot praktihkalaš osiin. Eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat.
Jo1 fidnofágalaš oahppoprogámmat	
Jo1 studerenráhkkanahhti oahppoprogámmat	Oahppit sáhttet vuorbáduvvot njálmmálaš-praktihkalaš eksámenii. Eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat.
Jo3 lasáhus oppalaš studerengelbbolašvuhtii	Oahppit sáhttet vuorbáduvvot njálmmálaš-praktihkalaš eksámenii. Eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat. Eksámen fátmasta dušše fága lasáhussan oppalaš studerengelbbolašvuhtii (84 tiimma).

### Eksámen privatisttaide

Jahkeceahkki	Ortnet
10. jahkeceahkki	Geahča rávisolbmuid vuodđoskuvlaoahpahusa gustovaš ortnega.
Jo1 fidnofágalaš oahppoprogámmat	Privatisttat galget váldit njálmmálaš-praktihkalaš eksámena. Eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat.
Jo1 studerenráhkkanahhti oahppoprogámmat	Privatisttat galget váldit njálmmálaš-praktihkalaš eksámena. Eksámen ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat.
Jo3 lasáhus oppalaš	Privatisttat galget váldit njálmmálaš-praktihkalaš eksámena. Eksámen

studerengelbbolašvuhtii ráhkaduvvo ja sensurerejuvvo báikkálaččat. Eksámen fátmmasta dušše fága  
lasáhussan oppalaš studerengelbbolašvuhtii (84 tiimma).

Árvvoštallama oppalaš mearrádusat leat oahpahuslága láhkaásahusas.

utgått